

Målnummer:	UM526-06	Avdelning:	6
Avgörandedatum:	2007-04-12		
Rubrik:	Vid omröstning i mål hos migrationsdomstol, rörande ansökan om uppehållstillstånd m.m., är omröstningsreglerna för tvistemål tillämpliga.		
Lagrum:	<ul style="list-style-type: none">• 26 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar• 16 kap. 3 § rättegångsbalken (1942:740)• 16 kap. 1 § andra stycket utlänningslagen (2005:716)		
Rättsfall:	<ul style="list-style-type: none">• RÅ 1987 ref. 42• RÅ 1989 ref. 41• RÅ 1990 ref. 54• RÅ 1990 ref. 64• RÅ 2005 ref. 59		

REFERAT

A, B, C och D ansökte om asyl i Sverige. Migrationsverket fann i beslut den 16 maj 2005 att ansökan skulle avslås.

A, B, C och D överklagade beslutet. E:s ansökan om uppehållstillstånd överlämnades av Migrationsverket till migrationsdomstolen för att avgöras tillsammans med överklagandet.

Länsrätten i Stockholms län, migrationsdomstolen (2006-09-08, ordförande Eriksson och en nämndeman), avslag överklagandet och ansökan. Två nämndemän var av skiljaktig mening och ansåg att överklagandet och ansökan skulle bifallas. Migrationsdomstolen avslag överklagandet.

A, B, C, D och E överklagade och yrkade att de skulle beviljas uppehållstillstånd, flyktingförklaring och resedokument. De anförde bl.a. följande. Hos migrationsdomstolen ansåg två av rättens ledamöter att överklagandet skulle bifallas. I mål som rör utvisning bör de omröstningsregler som gäller vid omröstning i brottmål gälla. Med tillämpning av omröstningsreglerna i 29 kap. rättegångsbalken skulle överklagandet ha bifallits och de skulle ha beviljats uppehållstillstånd. Valet av omröstningsregler får för den enskilde livsavgörande konsekvenser i asylprocessen, varför omröstningsreglerna för brottmål bör gälla. Utvisningsmål är inte att jämställa med körkortsmål eller mål om vård av unga eller missbrukare, där skyddsändamål på ett helt annat sätt gör sig gällande. Den materiella utvisningsregeln i 8 kap. 7 § utlänningslagen (2005:716) utgör lagtekniskt en särskild rättsverkan, liksom regeln vid utvisning på grund av brott i 8 § samma kapitel, när en utlänning befinner sig i Sverige utan tillstånd. Utvisning i asylmål är den yttersta konsekvensen av att utlänningen befinner sig tillståndslöst i Sverige och är ett avgörande ingripande i en persons liv. Målen är till sin karaktär att jämställa med brottmål, varför den så kallade lindrighetsregeln från rättssäkerhetssynpunkt bör tillämpas. Denna regel stämmer också bättre överens med det synsätt som präglar bevisregeln "benefit of the doubt" inom asyldrätten. Den förmånligaste meningen för den asylsökande bör således bli den gällande.

Migrationsverket bestred bifall till överklagandet och anförde bl.a. följande. Allmän förvaltningsdomstol kan vid omröstning tillämpa ordföranderregeln eller lindrighetsregeln. Den senare tillämpas när saken rör disciplinmål och vitesmål.

Utlänningsärenden har en annan karaktär och är att jämföras med körkortsmål, mål om vård av unga, missbrukare och psykiskt sjuka. Omröstningsreglerna vid prövning av utlänningsärenden skall således följa tvistemålsreglerna.

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (2007-04-12, Ekman, Gylling Lindkvist och Montelius, referent), yttrade: Av handlingarna i målet framgår att vid omröstningen i migrationsdomstolen har ordföranden och en nämndeman ansett att A, B, C och D:s överklagande samt E:s ansökan om uppehållstillstånd borde avslås, medan två nämndemän har röstat för bifall. Migrationsdomstolen har därefter bestämt utgången i enlighet med den mening som erhållit ordförandens röst.

Enligt 26 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar gäller ifråga om omröstning i allmän förvaltningsdomstol bestämmelserna i 16 och 29 kap. rättegångsbalken om omröstning i hovrätt i tillämpliga delar. Som allmän regel gäller enligt både 16 kap. 3 § rättegångsbalken, som avser tvistemål, och 29 kap. 3 § samma balk, som avser brottmål, att den mening som omfattas av mer än hälften av rösterna skall gälla. För det fall då en mening erhållit hälften av rösterna - men ej mer - innehåller de båda lagrummen olika föreskrifter. Meningen i fråga skall i tvistemål gälla om den biträts av ordföranden och i brottmål om den är den lindrigaste. I förarbetena till 26 § lagen om allmänna förvaltningsdomstolar (prop. 1971:30, del 2, s. 700) uttalade departementschefen att den ståndpunkt som intagits i fråga om omröstning i skatterätt och länsrätt borde gälla också allmän förvaltningsdomstol. I fråga om den sålunda åsyftade bestämmelsen om omröstning i skatterätt och länsrätt (lag om skatterätt, fastighetstaxeringsrätt och länsrätt, vilken lag upphörde att gälla den 1 juli 1979) har departementschefen i förarbetena (prop. 1971:14 s. 70 f.) uttalat att ordföranden i princip skulle ha utslagsröst när lika röstetal för flera meningar uppkom vid omröstning i länsrätt, dvs. att reglerna om omröstning i 16 kap. rättegångsbalken skulle tillämpas. Departementschefen anförde vidare att det varken i fråga om körkortsmål, mål gällande socialt betingade skyddsåtgärder eller flertalet andra mål som det ankom på länsrätt att pröva fanns berättigad anledning att låta utgången bli beroende av en bedömning av vad som kan anses förmånligast för den enskilde. I stället borde den mening som kan betraktas som den materiellt riktigaste gälla. Reglerna om omröstning i brottmål, dvs. reglerna enligt 29 kap. rättegångsbalken, borde dock tillämpas i t.ex. disciplinmål och mål om utdömande av vite.

Av 16 kap. 1 § andra stycket utlänningslagen framgår, beträffande förfarandet i migrationsdomstol, att vad som är allmänt föreskrivet för länsrätt och kammarrätt och rättskipningen i dessa gäller, om inte annat följer av utlänningslagen. Det finns inte några bestämmelser i utlänningslagen som reglerar vilka omröstningsregler som skall gälla vid lika röstetal i migrationsdomstol. Det är således reglerna om omröstning i allmän förvaltningsdomstol, vilka hänvisar till rättegångsbalken, som skall tillämpas. I förvaltningsprocessen har omröstningsreglerna för brottmål i 29 kap. rättegångsbalken tillämpats när målet gällt sanktioner av sådant slag som stått straffrättskipningen nära. Exempel på måltyper där omröstningsreglerna för brottmål tillämpats är disciplinmål, mål om utdömande av vite samt skattetillägg. Mål om uppehållstillstånd är s.k. ansökningsmål, vilket innebär att en utlänning ansöker om tillstånd att få vistas i Sverige. Om ansökan avslås kan utlänningen komma att avvisas eller utvisas enligt 8 kap. utlänningslagen. Även om utgången kan vara av avgörande betydelse för den enskilde, har utlänningsmål rörande uppehållstillstånd ingen likhet med t.ex. disciplinmål, mål om utdömande av vite och mål om skattetillägg. I mål om uppehålls- och arbetstillstånd samt avvisning respektive utvisning skall, mot bakgrund av det anförda, reglerna om omröstning i 16 kap. rättegångsbalken tillämpas. Migrationsöverdomstolen finner således att det varit rätt av migrationsdomstolen att bestämma utgången i målet i enlighet med den mening som erhållit ordförandens röst.

Inte heller när det gäller målet i övrigt finner Migrationsöverdomstolen, även med beaktande av vad som anförts och åberopats i Migrationsöverdomstolen, att det finns skäl att bifalla överklagandet. Överklagandet skall således avslås. Migrationsöverdomstolens domslut. Migrationsöverdomstolen avslår överklagandet.

Sökord: Omröstningsregler

Litteratur: Wennergren, Förvaltningsprocesslagen m.m., femte upplagan, 2005, s. 73-76.
